

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет/інститут філології

Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА ВОЄННОГО ЧАСУ

Освітня програма Журналістика

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність 061Журналістика

Галузь знань 06 Журналістика

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 31 серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

Назва дисципліни	Інформаційна безпека воєнного часу
Освітня програма	Журналістика
Спеціалізація (за наявності)	-
Спеціальність	061 Журналістика
Галузь знань	06 Журналістика
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Основна
Курс / семестр	4 курс /1семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

<p>Мета та цілі курсу</p> <p><i>Мета</i> курсу полягає у вивченні загроз в інформаційній сфері зумовлених військовою ситуацією в країні та комплексна інтерпретація сучасних інформаційних технологій, які можуть використовуватися як зброя. Вивчення дисципліни сприяє підвищенню політичної культури, свідомості, формування широкого кругозору з безпекових питань в інформаційній сфері.</p> <p><i>Цілі.</i> Виклад актуальних напрямків діяльності конвергентних ЗМК в умовах реорганізації інформаційно-комунікативно простору України;</p>
<p>Компетентності</p> <p>ЗК02.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК 08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями; ЗК09.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. СК 01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності; СК 02. Здатність формувати інформаційний контент; СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності; СК 07. Здатність застосовувати міжнародні журналістські стандарти, принципи журналістської етики, національні етичні норми, етикетні правила на різних етапах професійної діяльності.</p>
<p>Програмні результати навчання</p> <p>ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел. ПР 09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства. ПР 18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва. ПР 19. застосовувати міжнародні журналістські стандарти, принципи журналістської етики, національні етичні норми, етикетні правила на різних етапах професійної діяльності.</p>

Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
---	------	---------------------	----------

1.	Тема 1. Принципи інформаційної політики.	Знати поняття «інформаційна політика»; сучасні підходи до інформаційної політики; стратегії інформаційної політики.	Питання, кейси
2.	Тема Інформаційні процеси минулого сьогодення.	2. Знати історію та специфіку інформаційних інтервенцій. Вміти розрізняти внутрішні та відзовнішні інформаційні інтервенції. Знати та розуміти як інформаційні і віртуальні потоки формують соціосистеми.	Тести, питання
3.	Тема Інформаційна політика та новітні медіа .	3. Знати та розуміти роль новітніх медіа як засобу міжнародних інформаційних інтервенцій. Знати тенденції мікротаргетингу як інструментарію сучасних виборчих технологій. Вміти розрізняти та використовувати інформаційні технології при підготовці мітингів, протестів та революцій	Питання, тести, моделювання ситуації інформаційною кампанією
4.	Тема 4. Тенденції та напрямки інформаційних воєн.	Орієнтуватись в інформаційно-комунікативних процесах у сучасних суспільствах. Знати роль агентів впливу і текстів впливу. Знати особливості захоплення і захисту інформаційного і віртуального просторів. Знати історію інформаційних воєн 20-21 ст.	Питання, тести, аналіз інформаційних сайтів
5.	Тема Інформаційні війни в Інтернет просторі.	5. Орієнтуватись в специфіці проведення інфовійни в кіберпросторі. Знати інформаційний інструментарій “промивання мозку”. Розуміти та вміти виявити невидимі інформаційні впливи.	Тести, питання, практичне моделювання ситуації
6.	Тема Інформаційні війни сьогодення.	6. Знати три моделі побудови інформаційних операцій. Аналізувати інформаційну війну 2013-2021 рр. Орієнтуватись у змінах траєкторії інформаційних кампаній в російсько-українському протистоянні 2022р. Аналізувати помилки інформаційної політики в період російсько-українського конфлікту.	Питання, аналіз інформаційних сайтів, тести

3. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	30
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

4. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські з-тя		5		5		5		5		5		5						
Самостійна р-та														10				

Індивідуальні завдання													10				10
Екзамен																50	50
Всього за тиж-нь		5		5		5		5		5		5	10	10		50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

5. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, Комп'ютери
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> Найдьонова Л.А. (2022) <i>Медіапсихологія воєнного часу: Електронний підручник</i>. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології, 344 с. http://mediaosvita.org.ua/book/mediapsychology-of-war-time/ Кіберсоціалізація в умовах інформаційної війни / Матеріали III науково-практичного семінару (м. Київ, 13 травня 2019 р.) ; [за ред. Н.Л. Дятел]. – [Електронний ресурс]. – 2019. – режим доступу:http://mediaosvita.org.ua/book/ii-mizhinstytuts...matsijnoyi-vijny/ Журналістика-2022: безпека, стійкість, етика – https://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine/518148 Як працювати журналістам під час воєнного стану. – https://imi.org.ua/monitorings/yak-pratsyuvaty-zhurnalistam-pid-chas-voyennogo-stanu-i44357 Поради для журналістів у час війни. – https://filter.mkip.gov.ua/wp-content/uploads/2022/04/porady-dlya-zhurnalistiv-u-chas-vijny.pdf Рекомендації Комісії з журналістської етики щодо інформації, яку не можна розголошувати в медіа під час воєнного стану. – https://cje.org.ua/statements/rekomendatsii-komisii-z-zhurnalistiskoi-etyky-shchodo-informatsii-iaku-ne-mozhna-rozgholoshuvaty-v-media-pid-chas-voiennoho-stanu/ Проросійська і антизахідна конспірологія в інформаційній війні. Ключові тренди 2020-2021рр. Дослідження Інституту масової інформації та Детектор Медіа. – https://imi.org.ua/books/prorosijska-i-antyzahidna-konspirologiya-v-informatsijnij-vijni-i39620 Горова С. В. Проблеми організації інформаційної безпеки в національному інформаційному просторі / С. В. Горова // Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору : матеріали міжнарод. наук. конф. (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.) / НАН України [та ін.] ; [редкол.: В. І. Попик та ін.]. - Київ, 2014. - С. 210-215. Дурняк Б. В. Способи захисту інформації у засобах масової інформації / Б. В. Дурняк, І. М. Лях // Поліграфія і видавнича справа : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України ; [редкол.: Б. В. Дурняк та ін.]. - Львів, 2012. - Вип. № 2 (58). - С. 60-63. Інформаційні виклики гібридної війни: контент, канали, механізми протидії : аналіт. доп. / за заг. ред. А. Баровської. Київ : НІСД, 2016. 109 с. Історія інформаційно-психологічного протистояння : підруч. / [Я.М.Жарков, Л.Ф.Компанцева, В.В.Остроухов В.М.Петрик, М.М.Присяжнюк, Є.Д.Скулиш] ; за заг. ред. д.ю.н., проф., засл. юриста України Є.Д.Скулиша. Київ : Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2012. 212 с. Кіца М. О. Матеріали ЗМІ як інструментарій інформаційної війни у воєнний час / М. О. Кіца, І. М. Мудра // Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. - 2018. - № 3. - С. 46-50. Колосовська І. Інформувати, бавлячи: як українські медійники впроваджують гейміфікацію. Медіакритика: веб-сайт. URL: 	

<http://www.mediakrytyka.info/novi-tehnologii-media/informuvaty-bavlyachy-yakukrayinski-mediynyky-vprovadzhuut-heyfikatsiyu.html>

14. Коструба, О., Мобільна журналістика: нові можливості. Європейська обсерваторія журналістики.
URL: <https://ua.ejo-online.eu/2153/sfery-vysvitlennya/media-zhurnalistyka/mobilna-zhurnalistyka-novi-mozhovosti>
15. Кросмедіа: контент, технології, перспективи : колективна моногр. / за заг. ред. д. н. із соц. ком. В. Е. Шевченко; Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. — К. : Кафедра мультимедійних технологій і медіадизайну Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2017.— 234 с.
16. Курбан О.В. Сучасні інформаційні війни в мережевому он-лайн просторі [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. В. Курбан. – Київ: ВІКНУ, 2016. -286 с. – Режим доступу: https://mil.univ.kiev.ua/files/222_1044284240.pdf
17. Лещик, Н., Дослідження українського інформаційного медійного контенту: психолого-соціальний вимір. ScienceRise, №1, с. 42-51.
URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/texc_2016_1\(1\)_8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/texc_2016_1(1)_8)
18. Лосєв І. Інформаційна неспроможність, або Чому ЗМІ випускають в ефір специфічних пацифістів, які вимагають, щоб Україна "припинила війну". / І. Лосєв // День. - 2015. - 26-27 груд. - № 237/238. - С. 26.
19. Лубкович І. М. Місце українських медій в інформаційній війні 2013-2014 рр. / І. М. Лубкович // Наукові записки Інституту журналістики : [шокв. наук. зб.] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; [редкол.: Н. М. Сидоренко (заст. голов. ред.) та ін.]. - Київ, 2014. - Т. 56 : Липень-вересень. - С. 189-194.
20. Марчук Василь, Шлемкевич Тетяна. Інформаційно-комунікаційний вимір сучасної політичної системи України: методологія та концепти дослідження./Т.В.Шлемкевич, В.В.Марчук //Політична наука :теорія, методологія, практика: монографія [за ред. Климончука В.Й.] . – Івано-Франківськ .: Прикарпат.нац.ун-т ім. Василя Стефаника :Супрун В.П.,2021.- С.53-68.
21. Мудра І. Інструменти інформаційної війни проти України в Інтернет-ЗМІ / І. Мудра, Є. Сінькова // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Журналістські науки / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львівська політехніка" ; голова ред.-вид. ради Н. І. Чухрай. -Львів, 2017. - № 883 : Журналістські науки. - С. 39-44.
22. Мудра І. Поняття "фейк" та його види у ЗМІ / І. Мудра // Теле- та радіожурналістика : зб. наук. пр. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: В. В. Лизанчук та ін.]. - Львів, 2016. - Вип. 15. - С. 184-188.
23. Набруско В. Суспільне мовлення та виклики інформаційної доби / В. Набруско // Теле- та радіожурналістика : зб. наук. пр. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: В. В. Лизанчук та ін.]. - Львів, 2015. - Вип. 14. - С. 69-76.
24. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни [Текст]. Вид. 2-ге, допов. Київ : Києво Могил. акад., 2016. 502 с.
25. Різун, В. Теорія масової комунікації. -Київ, Вид. центр «Просвіта». 2008.- 260 с.
26. Ротар Н. Мас-медійне маніпулювання та політична міфологізація Донбасу в інформаційному просторі Російської Федерації / Н. Ротар // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса ; голов. ред. О. О. Рафальський ; редкол.: Т. А. Бевз [та ін.]. - Київ, 2015. - Вип. 5/6. - С. 99-117.
27. Шевченко О. Інформаційний контент ТВ-продукту як складник соціальної відповідальності російських медіа в Україні / О. Шевченко // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Є. Б. Тихомирова та ін.]. -Луцьк, 2016. - № 11(336) : Серія : Міжнародні відносини. - С. 69-73.
28. Шлемкевич Т. В. Інформаційно-комунікаційні чинники впливу на громадянське суспільство в сучасній Україні. Науковий журнал «Політикус». № 5. С. 38–43.

29. Шлемкевич Т.В. Основні тенденції політичної комунікації в умовах переформатування українського медіапростору. Науковий журнал «Політикус». № 5.
30. Шлемкевич Т.В. Інформаційні комунікації в українському медіа-просторі: вплив на суспільство. Вісник Прикарпатського університету. Політологія. №13. С. 244–248.
31. Яковченко О. Конвергентні процеси в контексті розвитку української служби «Радіо Свобода». Вісник Харківського національного університету імені В. Каразіна. Серія «Соціальні комунікації». 2017. Вип. 10. С. 15 – 20.
- Додаткова**
32. Дубов Д.В. Державна інформаційна політика України в умовах гібридного миру та війни. Стратегічні пріоритети. 2016. № 3. С. 86–93. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/spa_2016_3_12.
33. Кабінет Міністрів України – Презентовано Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки. Головна / Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/prezentovanocentr-strategichnihkomunikacij-ta-informacijnoyibezpeki> (дата звернення: 27.12.2021).
34. Косогоров О., Сірик А. Основні проблемні питання та напрями підвищення ефективності державної інформаційної політики України в умовах гібридної війни. Інформаційний вимір гібридної війни: досвід України : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Київ : НУОУ, 2017. С. 44–46. URL: <https://nuou.org.ua/assets/documents/zbirn-gibr-mizhn-konf.pdf>
35. Марутян Р. Інформаційний складник гібридної війни проти України: сучасні виклики та загрози. URL: <https://matrix-info.com>.
36. Негодченко В.М. Основні напрями державної інформаційної політики в Україні. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 4.
37. Питання діяльності Міністерства інформаційної політики України : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № 2. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2-2015-%D0%BF>.
38. Питання Центру протидії дезінформації : Указ Президента України № 187/2021. Урядовий кур'єр. 2021. 12 трав. № 88. С. 6.
39. Про затвердження Положення про Державний комітет телебачення і радіомовлення України : Постанова Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2014 р. № 341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/341-2014-%D0%BF#Text>
40. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
41. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон України від 05.03.1998 № 183/98-ВР (Дата оновлення: 11.01.2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-BP>.
42. Світлична В.Ю. Інформаційна безпека: сутність та порядок реалізації. Молодий вчений. 2014. № 11. С. 97–100.
43. Світова гібридна війна: український фронт / За заг. ред. В.П. Горбуліна. Національний інститут стратегічних досліджень. Київ : НІСД, 2017. 496 с.
44. Сутність та головні напрями державної інформаційної політики України / Мохова Ю.Л., Луцька А.І. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2018 р. № 12.

6. Контактна інформація

Кафедра Журналістики	м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 ауд. 414 навч.-лаб. корпус (4-й поверх) https://kjourn.pnu.edu.ua/ E-mail: kaf_journ@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Шлемкевич Тетяна Вікторівна, кандидат політичних наук, асистент
Контактна інформація викладача	tetiana.shlemkevych@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Політика курсу базується на гуманістичній
--------------------------	---

	освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час контрольних модульних робіт та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти» ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). Покликання: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/18/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf Для отримання допуску до підсумкового контролю студентові необхідно отримати мінімум 25 балів за семінарські заняття чи завдання самостійної роботи.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Відповідно до «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти» ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). Покликання : https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/18/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» Покликання : https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/18/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-perevedennia-vidrakhuvannia-ta-ponovlennia-studentiv-vyshchivykh-zakladiv-osvity-1996.pdf
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною

	<p>можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p> <p>Також, за рішенням кафедри журналістики студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)</p> <p>Покликання: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Неформальна освіта	<p>Під час навчання студентам пропонується проходження додаткових курсів на платформах Prometheus, VUMonline та Coursera за відповідних предметним спрямуванням. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Редакція 3) Покликання : https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/18/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p>

Викладач _____